

Avskedspredikan i Kyrkhults kyrka 2014 av Tobias Bäckström

Bönsöndagen

”Bönen”

1 Kung 3:5-14

Rom 8:24-27

Matt 6:5-8

Ps: 20, 212, 210, 752

Hur lär sig barn att prata? Det finns ingen självklart svar på den frågan. Visst, barn härmar oss och upprepar det vi säger och så småningom förstår de att det finns ett samband mellan våra läten och sakerna omkring oss. Men om barnen inte hade en aning om att de ljud som kommer från vår mun bär på information, att de är av särskild betydelse som surret från till exempel kylskåpsfläkten inte är, hade de aldrig kommit på tanken att fästa sin uppmärksamhet på det och försöka härma våra ljud.

Det som forskarna har kommit fram till är alltså att barnen har ett medfött sinne för språkinläring. Koderna finns inprogrammerade från födseln. Det är alltså inte så att vi föds med en *tabula rasa*, ett oskrivet blad, inom oss som väntar på att fyllas av omgivningen. Det måste alltså finnas en medfödd mottagare hos barnet för att kommunikation ska kunna vara möjlig.

På samma sätt är det med vår kommunikation med Gud. Av oss själva skulle vi aldrig komma på tanken att börja be. Gud har planterat in kommunikationsutrustningen i oss, det har vi alla inom oss av födseln. Jag tänker på skapelseberättelsen att Gud blåste in sin livsande i oss, av födseln är alla människor därför andliga varelser, vi är inga oskrivna blad. Vi har fått del av Guds Ande.

Paulus talar om det här i dagens epistel när han skriver att vi inte vet hur vår bön egentligen bör vara, att Anden vädjar för oss med rop utan ord. Vi har fått Anden som gåva, samma Ande som ber i oss och genom oss. När vi ber så faller vi in i denna bön som redan pågår. När jag känner att jag har svårt att be eller inte kan komma på hur jag ska formulera mig så kan just det vara en hjälp.

För samtidigt som förutsättningar för bönen redan är oss givna så kräver bönen också ett medvetet beslut. Jesus undervisar ju faktiskt om bön i dagens evangelium vilket ju förutsätter att det är något som måste läras. Det första han rekommenderar oss är att gå in i vår kammare och be i det fördolda, inte ställa oss i gathörnen för att människorna ska se det. Idag är det senare kanske inte så vanligt, men innebörden i det Jesus säger är att Gud alltid ser oss även när andra inte gör det. Så fort vi blir stilla i bön är Gud där, närvarande, han som ser även i det fördolda.

Men för många idag kan det vara en skräck att inte synas, att leva obemärkt. Ja, vår tid kanske utmärks mer av just detta än andra tider. Syns man inte finns man inte.

Därför ställer man sig i gathörnen, eller idag kanske det handlar om att vara på TV-skärmarna, man vill betyda något, att andra ska se en.

Men när det gäller bön är det enda viktiga att Gud ser mig, att han märker när jag ber. Och han ser i det fördolda, även det fördolda som är inom mig själv, i mitt eget hjärta.

Vill jag synas för människor är det ju viktigt med en välputsad fasad, ett trevligt yttre. Det behöver jag inte tänka på när det gäller Gud, han ser igenom allt det där.

De krav som jag kan känna av från andra människor, på att lyckas i livet, sociala konventioner et cetera, alla sådana krav kan jag alltså släppa taget om när jag är i min kammare. När vi går in i det fördolda går vi in i det osynligas värld där vi möter Gud själv, han som ser det människor missar. Den inre kammaren skydda samtalet och relationen med Gud.

Det andra som Jesus undervisar oss om idag är att vi inte ska rabbla *tomma* ord. I sammanhanget syftar han på hedningarna som kunde be till den ena guden efter den andra i hopp om att åtminstone någon skulle höra. Men vi som ber till den ende Guden vet att han alltid hör vår bön, hur kort den än är.

Men att rabbla *tomma* ord kan också betyda att orden är tomma på mening och innehåll, där man ber av slentrian utan att mena så mycket vad man säger. Men vår bön får vara på riktigt, där vi ber om det som är angeläget för just mig.

När vi ber i det fördolda så vet Gud redan vet vad vi behöver, innan vi har bätt om det. Varför ska man då be blir den naturliga frågan? Ja, det är inte i första hand för Guds skull utan för min egen skull som jag ber. Bön förändrar den som ber.

Jesus talar här om den enskildes bön i sin kammare. Det betyder inte att han utesluter den gemensamma bönen, istället kompletterar de varandra. Den enskildes bön är innesluten i Kyrkans bön, hon som ber ständigt, dygnet runt, jorden runt. Det finns inte någon tidszon där det inte bes. Och när vi som enskilda inte förmår be får vi bäras med av den allmänna förbönen. Det är inte bara Andens bön som redan pågår inom oss som vi får ansluta oss till, utan även kyrkans bön.

Bönen är universell på mer än ett sätt. Dels att den pågår överallt, alltid. Men också att bönen finns där medfött inom oss, som en längtan efter den Gud som skapat oss eftersom ingen annan kan bli ett svar på vår bön. Det är alltid Gud själv som är det viktigaste svaret på vår bön inte något som han kan ge oss. I en nattvardsbön av Olov Hartman ser han nattvarden som det yttersta svaret på vår bön. Kristus inte bara *ger* oss svaret, han *blir* svaret på vår bön och bröd får vår hunger.